

Heribert Barrera i Jordi Pujol, després de ser proclamat president del Parlament el líder republicà, el 1980. Llavors ERC va donar suport al primer govern de CiU. A la dreta, Jordi Pujol, amb Marta Ferrusola, celebren la victòria electoral del 1992, la tercera majoria absoluta consecutiva de CiU.

El Parlament de la Catalunya més independentista

Enquestes de tota mena evidencien que mai com ara l'independentisme no havia tingut tant de suport a Catalunya. L'anàlisi de l'evolució política i electoral dels darrers trenta anys dona algunes pistes per interpretar com els resultats electorals del 28 de novembre poden fer que es mantingui obert o no aquest debat en l'agenda política de la pròxima legislatura catalana.

El PP, C's i el PSC—aquests darrers, després d'un tomb brusc d'última hora— s'han fixat, com un dels seus principals objectius electorals, evitar que el Parlament sortint de les eleccions del 28 de novembre estigui “segrestat” per l'independentisme, o pel sobiranisme. La reacció d'aquestes formacions no és gratuïta. De fet, es produeix quan, d'un temps ençà, enquestes sociològiques de tota mena d'empreses i institucions detecten que a Catalunya hi ha un creixement, en un grau més o menys alt, del suport ciutadà a l'independentisme. Els re-

sultats del 28 de novembre permetran de veure si els temors d'aquestes tres formacions—que l'augment de l'independentisme i del sobiranisme acabi marcant l'agenda política del Parlament de Catalunya— tenien cap sentit.

El Parlament sorgit després de les eleccions serà el més nacional dels que hi ha hagut fins ara? La resposta d'aquesta pregunta és molt rellevant si tenim present com ha acabat aquesta legislatura—i, de fet, aquesta darrera etapa de la política catalana—, amb el desenllaç de la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut, que ha

fet miques pràcticament tots els esquemes de la Catalunya autònoma.

Totes les enquestes marquen una victòria de CiU i un desgast dels partits que han donat suport al govern de la Generalitat, PSC, ERC i ICV-EUiA. Però un tercer element que també pot ser prou determinant és la irrupció o no de les noves propostes polítiques, especialment les independentistes de SI, de Joan Laporta, i de Reagrupament, de Joan Carretero. És precisament arran d'aquestes variables que es fa difícil de preveure si el Parlament de la pròxima legislatura serà el que tindrà més diputats nacionalistes/sobiranistes, inclosos els independentistes.

Així doncs, a les eleccions de diumenge hi concorren aquestes dues formacions independentistes noves, que algunes enquestes els donen possibilitats d'accedir a la cambra catalana. Una representació que en bona part serà en detriment d'Esquerra, l'única formació independentista que fins ara ha obtingut representació parlamentària a Catalunya. De manera que a l'hora del còmput global les enquestes auguren una reducció de la presència de diputats independentistes—ara 21 per a

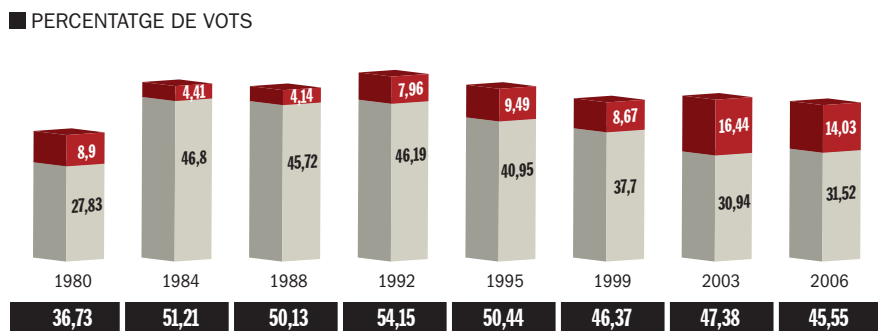
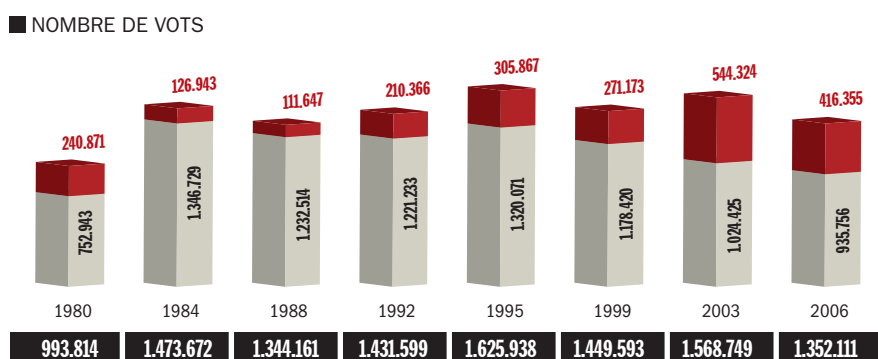
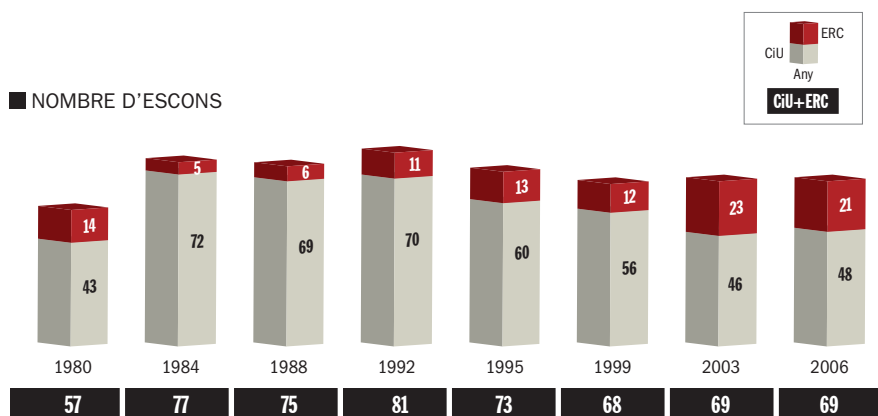
Esquerra–, sigui o no amb la presència de les noves formacions a la cambra catalana. A les opcions independentistes no els afavoreix gaire el sistema de distribució d'escons resultant de la fórmula d'Hondt. Aquest sistema multiplica les dificultats per aconseguir diputats, perquè no es poden sumar les restes de vots que es produeixen quan es calculen, amb divisions successives dels vots obtinguts, les distribucions del nombre dels escons.

De manera que l'espai de l'independentisme, segons les enquestes publicades fins ara, podria superar la quinzena d'escons, sigui amb l'aportació en exclusiva de diputats d'ERC –com preveuen alguns sondatges–, sigui per la suma que hi puguin aportar també els diputats de les dues formacions independentistes noves, com preveuen alguns altres.

Això podria fer, tal com pronostiquen algunes enquestes, que la tercera força de la cambra catalana tornés a ser el Partit Popular, cosa que no passava des de les eleccions del 1995 i del 1999, les dues darreres de la presidència de Jordi Pujol, quan el PP van esdevenir aliat parlamentari de CiU.

El mite de l'abstenció. Però al mateix temps, la pujada que les enquestes preveuen per als sobiranistes de CiU podria convertir la propera cambra catalana en una de les més nacionalistes. I en aquest punt hi ha un mite que es desmunta en observar l'evolució del vot nacionalista a Catalunya (vegeu gràfics). Sovint –i sembla que els estratèges del PSC ho han considerat així– les formacions estatals afirmen que l'abstenció afavoreix les forces nacionalistes en les eleccions autonòmiques. És cert que a les eleccions amb menys participació –les del 1992, amb un 54,87%–, CiU i ERC van arribar a sumar 81 diputats. Però també és cert que el 1984, amb un 64% de participació –la més alta en unes eleccions catalanes– la suma de les dues formacions era de 77 diputats –la segona xifra més alta. I el 2006, amb la participació més baixa –un 56,04%–, la suma de CiU i ERC era de 69 –la segona més baixa. De manera que l'abstenció, durant aquests darrers trenta anys, no es pot explicar d'una sola manera.

Representació de CiU i ERC al Parlament

	1980	1984	1988	1992	1995	1999	2003	2006
Participació	61,34	64,36	59,37	54,87	63,64	59,2	62,54	56,04
Nuls	0,5	0,52	0,51	0,42	0,28	0,25	0,26	0,46
Blancs	0,66	0,49	0,63	1,17	0,97	0,92	0,91	2,02

El creixement de CiU. Si observem l'evolució de la representació de CiU i ERC al Parlament català, la legislatura vinent podria superar, segons les tendències que apunten les enquestes, els paràmetres de les tres darreres, en les quals el vot d'aquestes dues formacions no superava la setantena de diputats. CiU podria acostar-se, i fins i tot superar, la barrera de la seixantena de diputats,

xifra que no ha obtingut des del 1995. I, malgrat que cap enquesta de les publicades fins ara no preveu majoria absoluta, la representació de l'independentisme –sigui amb Esquerra en solitari, o amb presència de SI i Reagrupament– és superior a la dels anys 80 i 90. És difícil que CiU i ERC aconseguixin la suma obtinguda el 1984, el 1988 i el 1992, amb un total de 77, 75 i 81 escons, però

Joan Saura (ICV-EUIA), Pasqual Maragall (PSC-CpC) i Josep-Lluís Carod-Rovira (ERC), en el primer govern tripartit, pactat després de les eleccions del 2003.

sí que s’hi podrien acostar. Tornaríem a un escenari, pel que fa a l’aspecte numèric, similar al de final dels anys 80 i dels 90, però, naturalment, amb uns equilibris i un context molt diferents.

El divorci CiU-ERC. CiU i ERC han sumat àmplies majories, però mai no han establert acords de govern ni pactes de legislatura, excepte al primer mandat, el 1980. Llavors, l’ERC d’Heribert Barrera va donar suport al primer govern de Jordi Pujol. S’establien uns acords d’investidura entre els quals es destacà l’impuls d’una reforma estatutària que no es va fer. Aquella legislatura però, és la que suma menys diputats nacionalistes, amb 57 diputats (43 de CiU i 14 d’ERC). Tanmateix, aquell acord va comportar un greu desgast per a la formació de Barrera, que llavors encara no havia assumit l’independentisme com a objectiu estatutari. Els republicans patien un

fort retrocés a les eleccions següents, el 1984, que els deixà amb 5 diputats –la xifra més baixa de la seva història–, i CiU, per contra, aconseguia els millors resultats de la història, amb 72 diputats, que els atorgava la primera de les tres majories absolutes consecutives, a les eleccions del 1984, 1988 i 1992. A la segona meitat dels anys 90, el 1995, CiU no va revalidar la majoria absoluta, i els acords amb el PSOE, entre més causes, van impedir un possible acord amb ERC. Jordi Pujol també va optar, quan Aznar va estar a la Moncloa, per afavorir els acords parlamentaris amb el PP. Aquest procés, a banda de desgastar profundament el suport electoral de la federació catalanista, acabà de distanciar CiU i ERC. Els republicans van cercar les aliances amb les formacions d’esquerres del Parlament català, primer des de l’oposició, després, el 2003, per a formar els dos governs catalanistes

d’esquerres. Una aposta estratègica que acabà d’aprofundir l’enfrontament entre totes dues formacions.

Nou context. La legislatura vinent obrirà una nova etapa. L’autonomisme viu una greu crisi arran de la sentència del TC sobre l’Estatut. Les possibilitats d’un tercer tripartit són, ara per ara, molt reduïdes. En primer lloc, perquè poques enquestes electorals dibuixen una majoria que el permeti. Però, a més, els dos principals socis, PSC i ERC, han fixat horitzons pràcticament oposats, els uns combatent obertament l’independentisme i defensant la “reconstrucció dels ponts constitucionals”, els altres donant suport a una consulta independentista per superar el marc autonòmic. I, al damunt, el desgast d’Esquerra pot propiciar l’aparició de noves formacions independentistes al Parlament, absolutament oposades a qualsevol pacte amb PSC i més proclius a facilitar la investidura de Mas.

D’una altra banda, CiU, durant aquests anys d’oposició, ha reforçat el seu discurs sobiranista, i ha superat els esquemes autonomistes defensats per Jordi Pujol. I el PP, avui, és molt lluny d’aquell que a mitjan anys 90 parlava el català en la intimitat, i s’ha convertit en l’impulsor de la guillotina de l’Estatut català.

De manera que, en aquest nou context, tant o més important que el nombre d’escons, les futures aliances parlamentàries que s’estableixin –si en calen– determinaran si el debat sobiranista i independentista continua marcant l’agenda política catalana.

Enric Rimbau

Cines Babel Vicente Sancho Tello, 10 · València

Tamara Drewe

d’**Stephan Frears**

Si presentes aquesta butlleta tindràs el següent preu especial:

Si ets subscriptor d’EL TEMPS : 4,40 € De dilluns a dijous i 6€ cap de setmana. <small>(Cal acompanyar el justificant de pagament)</small>	Si ets lector d’EL TEMPS: 5,60€ de dilluns a dijous excepte vespra de festiu i festius.
---	---

